کارنامەی لیستی سەربەخۆی پارتی چارەسەری دیموکراتی کوردستان
بۆ هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی نیشتمانی ئێراق

لە کاتێکدا گەلی ئێراق لەچوارچێوەی سەرلەنوێ بونیادنانەوەی سیستەمی سیاسیدا لەماوەی ساڵێکدا بۆ جاری دووەمە بەشداری لەپرۆسەی هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی نیشتمانی ئێراقدا دەکات، هەروەها لەپرۆسەیەکی ریفراندۆمیشدا دەستووری بنچینەیی پەسندکرا. بەڵام وەکو دیارە، هێشتا نەتوانراوە ئاراستەی ئێراق بەرەو داهاتوویەکی پڕشنگدارو ئارام و ئاسایش ببرێت و هەنگاوی دیموکراتیانەی جددی بۆ چارەسەری کێشە هەڵوسراو و قووڵەکانی کۆمەڵگای ئێراق بەهەموو پێکهاتەکانی بنرێت. چونکە ئەقڵییەت و چەمکی دەمارگیریانەی ئایینی و مەزهەبی و نەتەوەپەرستی لایەنە سیاسییە دەسەڵاتدارەکان و لاوازی رەفتارو هزری دیموکراتیان رێگیری و ئاستەنگی هەرە مەزن بووە لەبەردەم گەیشتن بەو داهاتووەی کە گەلی ئێراق دەیان ساڵە لەپێناویدا تێکۆشاوەو قوربانی بۆداوە. سەپاندنی دەستوورێك کە دوورە لەبنچینەو پرەنسیپە دیموکراتییەکان و راستینەی مێژوویی و جوگرافی و سروشتی هەمەلایەنەی کۆمەڵگای ئێراق، وەك ئەمری واقیع بەسەر گەلەکەماندا بەرچاوترین بەڵگەی ئەم راستییەیە.

هەرچەندە داخوازی دیموکراتییانەی گەل و گەیشتن بەژیانێکی مەدەنی و پڕ لەخۆشگوزەرانی و دادی کۆمەڵایەتی لەئاستێکی بەرزدا بێت، بەڵام نزمی ئاستی هوشیاری دیموکراتی و لاوازی بزاڤی دیموکراتی و لایەنە دیموکراتیخوازەکان، رێخۆشکەر بووە لەبەردەم چڕکردنەوەی ململانێیە سیاسییەکان لەتەوەرەی دەسەڵاتگەرێتیدا، نەك دیموکراتیخوازیدا. بۆیە ئەمرۆ لایەنە سیاسییە دەسەڵاتدارەکان هەموو هەوڵێکیان گرتنەدەستی زۆرترین دەستڕۆیی و دەسەڵاتە نەك سەقامگیرکردنی بنەما و پرەنسیپە دیموکراتییەکان. بەرێوەچوونی پرۆسەی سیاسی لەدوای رووخانی رژێم بەگشتی و شێوەی هاوپەیمانێتییەکان و مشتومڕەکانی دەربارەی دەستوور بەتایبەتی، باشترین نموونەن.

لەسەر ئەو بنەمایە؛ پ. چ. د. ك وەك پارتییەکی دیموکراتخوازی گەلەری لەو باوەڕەدایە تا هێزو لایەنە دیموکراتخوازەکان جڵەوی رەوتی سیاسی و رووداوەکان نەگرنەدەست و بەشێوەیەکی چالاك و کاریگەر لەسەر پرۆسەی سەرلەنوێ بونیادنانەوەدا رۆڵگێر نەبێت، ناتوانرێ داهاتوویەکی پڕشنگدارو خۆشگوزەران و ئارام گەرەنتی بکرێت. بۆیە سەرلەنوێ هەموارکردنی دەستوور سەقامگیرکردنی ئاشتی و ئارامی و دیموکراتی و خۆشگوزەرانی و دابینکردنی پێداویستییە ژیانییەکانی تاك و کۆمەڵگای ئێراقی لەئەرکە هەرە سەرەکییەکانی هێزو لایەنە دیموکراتخوازەکانی ئێراقە بەگشتی.

بۆیە پارتیمان "پ. چ. د. ك" لەمیانەی باوەڕبوون بەبەرزکردنەوەی تێکۆشانی دیموکراتی و جێبەجێکردنی ئەرکی نیشتمانیانەی خۆیدا و پەیوەستبوون بەداخوازی دیموکراتیانەی گەل و دابینکردنی سەرجەم پێداویستییەکانی و لەپێناو نوێنەرایەتیکردنێکی راستەقینە لەئەنجوومەنی نیشتمانی ئێراقدا بەکارنامەیەکی چڕوپڕ و دەوڵەمەند دەکەوێتە پرۆسەی هەڵبژاردنەوە. ئێمە لەو باوەڕەداین گەلی ئێراق بەبێ جیاوازی شایستەی ژیانێکی شکۆدارو پڕ لەخۆشگوزەرانی و دادپەروەری و ئارامی و ئاسایشە، کارنامەی پارتیشمان گوزارشتێکی راستەقینەی ئەو ژیانەیە کە مسۆگەر دەبێت بێتەدی.

بە لەبەرچاوگرتنی ئەو راستییانەی باسیان لێوە کرا، "پ. چ. د. ك" بە لیستێکی سەربەخۆ بەشداری لەهەڵبژاردن دەکات، ئەم لیستەیە کە پارتی بینای دیموکراتی و تەڤگەری دیموکراتی ئێزیدی ئازاد و چەندین رێکخراوی مەدەنی و دیموکراتی پشتگیری لێدەکەن، لەو کەسێتیانە پێك دێت کە بە دیموکراتخواز و وڵاتپارێز و دڵسۆز ناسراون و ئامادەی هەموو خزمەتگوزارییەکن بۆ گەل و وڵات. بۆیە بانگەوازی سەرجەم چین و توێژەکانی گەل دەکەین ئەو مافە رەوایەی خۆیان بەکار بهێنن و بچنە سەر سەندووقی دەنگدان و متمانە بەکارنامەی ئەو هێزو لایەنانە بکەن کەتوانستی نوێنەرایەتی راستەقینەی گەلیان هەیە و پارتیشمان بەگەوهەری نیشتمانپەروەری و دیموکراتییانەی خۆیەوە لەریزی پێشەوەی ئەو هێزو لایەنانە دێت کەشایستەی ئەو متمانە پێبەخشینەیە. لەسەر ئەو بنەمایە دەقی کارنامەی لیستی سەربەخۆی "پ. چ. د. ك"تان پێشکەش دەکەین کە بەژمارە لیستی **(779)** دەکەوێتە کێبڕکێی هەڵبژاردنەوە.

یەکەم/ ئامانجە طشتییەکان:

1. کار دەکەین بۆ بەدەستهێنانی هەرچی زووتری سەروەری تەواوەتی ئێراق.
2. لەپێناو سەقامگیربوونی پرەنسیپەکانی کۆمەڵگایەکی دیموکراتی و مەدەنی و تاکێکی خاوەن ئیرادەو ئازاد تێدەکۆشین.
3. لە پێناو سەقامگیرکردنی ئاشتی و ئارامی و بنەبڕکردنی هەموو شێوازەکانی تیرۆرو توندوتیژی کاردەکەین.
4. پشتگیری لەهەر بڕیارو هەنگاوێك دەکەین کەئامانجی سەرلەنوێ ئاواکردنەوەی ئێراقێکی دیموکراتی فیدراڵ و کراوە بەرووی جیهاندا و پێشکەوتوو لەهەموو ئاستەکاندا بێت.
5. بەگژداچوونەوەی هەر ئیمتیازات و فەزڵکردنێك کە بەپێکهاتەیەك لەپێکهاتەکانی کۆمەڵگای ئێراق ببەخشرێت و ئەوانی دیکەی لێبێبەش بکرێت.

6. لەئاستی جیهان و ڕۆژهەڵاتی ناویندا، سیاسەتی دەرەوە لەسەربنەمای بەرژەوەندی هاوبەش و ڕێزگرتنی بەرامبەر و کرانەوە بەڕووی جیهاندا پیادە بکرێت.

7. سیاسەتی ناوخۆیی وڵات لەسەر بنەمای مافەکانی مرۆڤ و یاسا و پێوانە دیموکراسییەکان بەڕێوەبچێت.

8. پێشخستنی پرۆژەی تەبایی نیشتمانی لەسەر بنەمای بەیەکەوە ژیانی ئارەزوومەندانە و دیموکراتییانە و بەرژەوەندی باڵای سەرجەم پێکهاتەکانی کۆمەڵگای ئێراق بەدوور لەهەر خۆسەپاندن و دەستێوەردانێکی دەرەکی.

9. گەڕاندنەوەی ڕەگەزنامەی ئێراقی بۆ هەموو ئەو هاووڵاتیانەی بێبەشکراون لەمافی هاووڵاتیبوون. ڕەگەزنامە بەو پەنابەرانەش بدرێت کە ئاوارەی ئێراق بوونە.

10. کێشە هەڵپەسێردراوەکانی وەك "سنوور و ئاو" لەگەڵ وڵاتانی دراوسێ بەناوبژیوانی لایەنی سێیەم لەدەزگا نێودەوڵەتییەکان چارەسەر بکرێت.

11. ئێراق لەهەموو پەیماننامە و ڕێککەوتنە شوومانە بێبەری بکرێت کە لەسەردەمە دەسپۆتییەکانی رابردوو رژێمە دیکتاتۆرەکان مۆریان کردووە.

12. کار بکرێت بۆ چوونە نێو هەموو ئەو هاوپەیمانێتی و پرۆتۆکۆلانەی لەبەرژەوەندی گەلانی ئێراق و مرۆڤایەتی دایە.

13. پشتیوانی و هاوکاری ئەو هێز و لایەنە دیموکراتییانە بکرێت کە بۆ یەکێتی و دیموکراتیزەبوونی ڕۆژهەڵاتی ناوین تێدەکۆشن.

14. ئەنجامدانی بەپەلەی سەرژمێری گشتی و هاوسەنگکردنی ڕێژەی مردن و لەدایکبوون.

15. فشار بخرێتە سەر حکومەتی ئێراق تاوەکو تاوانەکانی رژێمی بەعس دەرهەق بە گەلی کوردستان، وەك ژینۆساید پێناسە بکات. هەروەها کارکردن بۆ نێودەوڵەتیکردنی کێشەی تاوانی ژینۆسایدی کوردان.

16. پابەندبوونی ئێراق بەهەموو ڕێککەوتنە نێو دەوڵەتییەکان و پابەندبوونی بەو بەڵگەنامانەی کە دەربارەی مافەکانی ژن هاتوونەتە ئاراوە.

دووەم/سەبارەت بەهەموارکردنی دەستوور:

پێویستە دەستووری بنچینەیی ئێراق بە دیباجەو ماددەو بەندەکانییەوە لەسەر ئەو بنەمایانە هەموار بکرێتەوە:

1. دەستوور لەژێر کاریگەری ئەقڵییەت و چەمکی دەمارگیری ئایینی و مەزهەبی و نەتەوەیی باڵادەست رزگار بکرێ و دیموکراتیزە بکرێت، بەڕادەیەك سروشت و پێکهاتەی هەمە لایەنەی ئێراق تێیدا ڕەنگ بداتەوە.

2. دەستوور لەمەتاتیەت و تەمومژی و ناکۆکی نێوان ماددە و بەندەکان رزگار بکرێت.

3. دەستڕۆیی و دەسەڵاتی ناوەندی کەم بکرێتەوەو دەستڕۆیی و دەسەڵاتی هەرێمەکان زیاتر بکرێت.

4. مافی چارەی خۆنووسین بۆ گەلی کوردستان وەك مافێکی ڕەوا گەرەنتی بکرێت و گەلی کورد وەك بەشێك لەنەتەوەی کورد پێناسە بکرێت. لەهەمانکاتیشدا گەلی کوردستان لەسەر بنەمای یەکێتی ئازاد و دیموکراتییانەو بەئیرادەو ئارەزووی خۆی لەچوارچێوەی ئێراقدا دەژیت. راشکاوانە دان بەناسنامەی نەتەوەییانەی "فەیلی، ئێزیدی، شەبەك" و مافەکانیان بنرێت.

5. ماف و ئازادییەکانی ژن بەگوێرەی پرەنسیپە دیموکراتییەکان و پێداویستییەکانی کۆمەڵگایەکی ئازاد و مەدەنی گەرەنتی بکرێت. هاوتایی ژن و پیاو لەماف و ئەرکەکانیدا بەبنەما بگیردرێت و جێگرتنی ژن لە دامودەزگا سەرەکییەکان لە 50٪ کەمتر نەبێت.

سێیەم/ سەبارەت بە هەرێمی کوردستان:

1. گێڕانەوەی ناوچە دابڕاوەکانی "کەرکوك، خانەقین، شەنگال، مەخمور، خورماتوو" کە تا 2003/4/9 لە ژێر دەسەڵاتی رژێمدا بوون، بۆ سەر هەرێمی کوردستان.

2. سڕینەوەی شوێنەوارەکانی سیاسەتی بەعەرەبکردن و ڕاگواستن.

3. قەرەبووکردنەوەی زیانلێکەوتووانی ئەنفال، کیمیاباران و سیاسەتی ڕاگواستن.

4. گەڕاندنەوەی ناسنامە و مافە نەتەوەییەکانی ئێزیدی، شەبەك و فەیلییەکان.

5. گەرەنتیکردنی مافە نەتەوەیی و دیموکراتییەکانی کوردانی نیشتەجێی دەرەوەی هەرێمی کوردستان.

6. گەرەنتیکردنی مافە نەتەوەیی و دیموکراتییەکانی نەتەوەکانی "تورکمان، ئاشووری، کلدان و سریان".

7. لەڕووی یاساییەوە پەیوەندی هەرێمی کوردستان لەگەڵ بەشەکانی دیکەی کوردستان لەسەر بنەمای دۆستایەتی و هاوکاری نەتەوەیی ڕێکبخرێت و خزمەت بەپتەوکردنی یەکێتی نەتەوەیی بکات.

8. ماددەی 58 لەماوەی دیاریکراوی خۆیدا جێبەجێ بکرێت و دوانەخرێت.

چوارەم/ سەبارەت بە دیموکراتیزەکردنی سیاسەت و دەسەڵات:

1. بەمەدەنیکردنی پارتی سیاسی، وەلاوەنانی چەمکەکانی حزبی قائید و قۆرخکردنی دەسەڵات لەلایەن حزبەوە.

2. ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی لەژێر کۆنترۆڵی حزب و دەوڵەت دەربخرێت، پێشخستنی دەستپێشخەری و مافی توێژە کۆمەڵایەتییەکان لەو ڕێکخراوانە بەبنەما بگیردرێت.

3. قەدەخەکردنی هەموو جۆرەکانی ئەشکەنجەدان لەگرتووخانەکان، باشکردنی ڕەوشی زیندانەکان و پەروەردەکردنی گیراوان لەسەر بنەمایەکی زانستی و کۆمەڵایەتی.

4. کاربکرێ بۆ نەهێشتنی پەیوەندی گوماناوی سەرجەم پارت و لایەنە سیاسییەکان لەگەڵ وڵاتانی دەرەوە، کەدەرفەت بەپاشکۆیەتی سیاسی و ئاژاوەو دەستێوەردانی دەرەکی دەدات.

5. سەکۆی ئازادی ڕادەربڕین بۆ دەربڕینی ڕای گشتی جەماوەر لەهەموو شوێنێك پێشبخرێت.

پێنجەم/ سەبارەت بە بواری ئیداری:

1. قەڵاچۆکردنی گەندەڵی ئیداری و بیرۆکراسییەت، تەزکیە حزبی، مەحسوبیەت و مەنسووبیەت لەمیانەی دەستپێکردنی لێکۆڵینەوە لەسەر بنەمای "ئەمەت لەکوێ هێناوە؟" و لێپرسینەوەی ئەو کەسانەی کەتواناو دەستڕۆیی ئیداریان بۆ بەرژەوەندی تایبەتی بەکارهێناوە.

2. لەسەرجەم دامودەزگاکانی حکومەتدا دڵسۆزی بڕوانامەی پێویست، لێهاتوویی و نیشتمانپەروەری بۆ تەعین و تەرفیع بەبنەما وەربگیردرێ و دەرفەتی یەکسان بۆ هەموو کەسێك بڕەخسێنرێ.

3. گێڕانەوەی ئەو کارمەندانەی بەهۆی ئینتیمای سیاسی لەسەر کار لابراون و قەرەبووکردنەوەیان.

شەشەم/ سەبارەت بە ماف و ئازادییەکانی ژن:

1. هەموارکردنی یاسای باری کەسێتی بەگوێرەی پرەنسیپە هاوچەرخ و مەدەنییەکان کە لەخزمەتی ماف و ئازادی ژندا بێت.

2. بنەبڕکردنی هەموو جۆرەکانی توندوتیژی دژ بەژنان.

3. وەزارەتی ژنان چالاك و کاریگەر بکرێت.

4. پاراستنی مافی ژن لەکاتی دووگیانی و منداڵبووندا.

5. پشتگیری و هاوکاریکردن بۆ سازکردنی کۆمەڵە و سەنتەری پەروەردەو گەشەپێدان لەسەرجەم گوندو شارۆچکەو گەڕەکەکان، بۆ باشکردنی باری هۆشیاری و کۆمەڵایەتی و تەندروستی ژنان.

6. نەهێشتنی دیاردەی بەزۆر بەشوودان، گەورە بەبچووك، فرەژنی، ژن بەژنی و لەبری خوێن.

7. لەبەرامبەر دیاردەی بەکاڵاکردن و بازرگانی کردن بەژنان تێدەکۆشین.

8. هێنانەدی پەیوەندییەکی ئازاد و هاوچەرخانە لەنێوان ژن و پیاو و بەلاوەنانی زهنیەتی باوکسالاری لەنێو خێزاندا.

8. هاندانی ژنان بۆ بەشداریکردنیان لەسیاست و دیموکراتیزەکردنی سیاسەت.

حەوتەم/سەبارەت بە دۆخی ئارامی و ئاسایش:

1. هەڵوەشاندنەوەی سەرجەم دەزگا هەواڵگری و ئیستخباراتییەکانی حزبەکان و ئاواکردنی دەزگایەکی هەواڵگری نیشتمانی.

2. هەڵوەشاندنەوەی سەرجەم میلیشیا چەکدارەکان و بونیادنانی سوپایەکی نیزامی نیشتمانی.

3. دابینکردنی ئاسایشی هاووڵاتیان و پاراستنی سەروماڵیان و هەوڵدان بۆ بنەبڕکردنی هەمووجۆرە تاوانکارییەك.

هەشتەم/ سەبارەت بە توێژە کۆمەڵایەتییەکان:

1. گرنگیدان بەپەروەردە و فێرکردنی منداڵ و کارکردنیان لەتەمەنی خوار 15 ساڵ قەدەخە بکرێت.

2. مافەکانی منداڵانی لێقەوماو بێ کەسوکار و هەتیو بپارێزرێ و ناوەندی چاودێری کۆمەڵایەتیان بۆ ساز بکرێت.

3. بایەخ بەپیر و بەساڵاچووان بدرێت و سەنتەری بەخێوکردن و چاودێریان بۆ ئاوا بکرێت.

4. مافی کەمئەندام و پەککەوتەکان بپارێزرێت و سەنتەری گەشەپێدانی چالاکیان بۆ ئاوا بکرێت.

5. لەمیانەی کردنەوەی سەنتەر و دەزگای کۆمەڵایەتی و دابینکردنی بیمەی بێکاریدا دیاردەی سواڵکردن نەهێڵدرێت.

6. خۆشگوزەرانی و پێداویستی تەندروستی و کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران و زەحمەتکێشان دابین بکرێت.

7. چەکدارکردنی مێردمنداڵان و سەپاندنی ئایدیۆلۆژیای حزبی بەسەریان نەهێڵدرێت.

8. دابەشکردنی زەوی بەسەر کەسوکاری شەهیدان، خانەنشین، مامۆستا و توێژە کەم دەرامەتەکان و ڕەخساندنی سولفەی دروستکردنی خانوبەرە.

9. سیستەمی بیمەی کۆمەڵایەتی وەگەڕ بخرێت.

10. کێشەی بێکاری چارەسەر بکرێت و جیاوازی چینایەتی کەمتر بکرێتەوە.

نۆیەم/ سەبارەت بە پەروەردە و فێرکردن:

1. سەرلەنوێ داڕشتنەوەی سیستەمی پەروەردە بە پێی راستینەی مێژوویی و جوگرافی و کولتووری هەمەڕەنگی کۆمەڵگای ئێراق و پێوانە دیموکراتی و زانستییەکانی سەردەم بێت.

2. خوێندن تاقۆناخی ئامادەیی بەزۆر بێت و لەسەرجەم قۆناخەکانیشدا بەخۆڕایی بێت، لەتەواوی قۆناخەکانی خوێندندا ئامرازە تەکنۆلۆژییەکان دابین بکرێت.

3. لەهەموو بوارەکانی خوێندندا، وەرگرتن لەسەر بنەمای خولیای خوێندکار بێت و مافی خوێندنی باڵا بۆ هەموو کەسێك فەراهەم بکرێت و کۆتایی بە "وەرگرتنی تایبەت" بهێنرێت.

4. پێداویستییەکانی خوێندکار وەکو "شوێنی نیشتەجێبوون، سەرچاوەی زانستی، دەرماڵەی مانگانە" دابین بکرێت.

5. گرنگی بەزانکۆ ئەهلییەکان بدرێت بەپێی یاسا.

6. دەرفەتی خوێندنی باڵا لەدەرەوەی وڵات بۆ هەموو خوێندکارێك بڕەخسێنرێ.

7. هاندان و هەوڵدان بۆ گەڕاندنەوەی ئەو وزە زانستی و ئەکادیمییە ئێراقییەی ناچاری پەراگەندەیی و چوونە هەندەران کراون.

8. پەرەپێدانی پەیوەندییەکی هاوچەرخ لەنێوان خوێندکار و مامۆستا کە لەخزمەت پەروەردەو فێربووندا بێت. گرنگیدان بەژیان و گوزەرانی مامۆستایان.

9. کردنەوەی خوێندنگای نوێ لەسەرجەم شارو شارۆچکەکاندا و دابینکردنی کەرەستەی خوێندن.

10. هاندان و زیادکردنی مەڵبەندەکانی نەهێشتنی نەخوێندەواری و پێشکەشکردنی کارئاسانی بۆ بەشداربوونی سەرجەم نەخوێندەواران لەهەڵمەتەکەدا.

دەیەم/ سەبارەت بە گەشە پێدانی ئابووری و بونیادنانەوە:

1. پەیڕەوکردنی سیاسەتێکی ئابووری کراوە تا بەپشتبەستن بەسامانی خۆماڵی و سەرمایەی دەرەوە ئابووری وڵات ببوژێتەوە.

2. دۆزینەوەو وەگەڕخستنی سامانە سروشتیەکان و دروستکردنی کارگەی تایبەت بەو سامانە لەجێگەی خۆیدا.

3. پەرەپێدانی کەرتی گشتی و تایبەتی و تێکەڵ کەخزمەت بەگەشەپێدانی ئابووری وڵات بکات.

4. گرنگیدان بەسەرمایەی پیشەسازی، بەتایبەتی لەدابینکردنی خۆراك و پێویستییە سەرەکیەکاندا.

5. گومرك تەنیا لەهاتنە ژوورەوەو دەرچوون لەسنووری ئێراق وەربگیردرێت، سووککردنی باجی گومرك و باجەکانی دیکە لەسەر هاووڵاتیان.

6. بایەخدان بەکەرتی کشتوکاڵ و ئاودێری و دەرکردنی یاسایەك بۆ چارەسەرکردنی کێشەی زەوی و زار کەمافی جوتیاران بپارێزێ و چەمکی زەوی بۆ جوتیار بەبنەما وەربگیردرێت.

7. هاوکاریکردنی جوتیاران بەئامێری کشتوکاڵ و پەیین، دانەوێڵە و پێویستییەکانی بەرهەمهێنان.

8. گرنگیدان بەشوێنەوارە مێژووییەکان و بواری گەشتوگوزار وەك سەرچاوەیەك بۆ داهاتی نیشتمانی.

یازدەم/ سەبارەت بەبواری خزمەتگوزاری:

1. دابینکردنی پێویستییە سەرەکییەکانی وەك "کارەبا، ئاوی خواردنەوە، سووتەمەنی" بەشێوەیەکی سیستەماتیك.

2. دابینکردنی ئازووقەی مانگانە بۆ هەر خێزانێك بەشێوەیەکی سیستەماتیك و هەڵوەشاندنەوەی بڕیاری مووچە لەبری ئازووقە.

3. چاککردنی رێگا و بان و تۆڕی ئاو و ئاوەڕۆ.

4. پێشکەشکردنی خزمەتگوزاری تەلەفۆن، ئینتەرنێت و پۆست بەنرخی گونجاو بەڕادەیەك هەموو گوندو قەزا و ناحیەکانیش بگرێتەوە.

5. چارەسەرکردنی قەیرانی نیشتەجێبوون و دەستپێکردنی هەڵمەتێکی فراوانی خانووبەرە دروستکردن و دابینکردنی نیشتەجێبوونی شایستە بۆ هەموو هاووڵاتییەك.

6. بایەخدان بەژیان و گوزەرانی گوندو شارە دێیەکان و پێشکەشکردنی خزمەتگوزاری پێویست و رێگەگرتن لەدیاردەی "کۆچ" لەگوندەوە بەرەو شار. جیاوازی نێوان شار و گوند لەرووی خزمەتگوزارییەوە نەکرێت.

7. بەرهەمهێنانی پەترۆڵ زیادبکرێ و پاڵاوگەکان زیاتر و باشتر بکرێت. بەشێك لەداهاتی نەوت و بەرهەمی کەرتەکانی دیکە بەهاووڵاتیان بدرێت.

8. کەمکردنەوەی کۆت و بەندەکانی بەردەم بازرگانی گشتی و کار بۆ تەڤلیبوونی ئێراق لەرێکخراوی بازرگانی جیهانی بکرێت.

9. هەموو هەوڵێك بدرێت ئێراق لەژێر باری قەرزاری و پاشکۆیەتی ئابووری رزگاربکرێت.

10. پرۆژەیەکی گشتگیر بۆ بەپیشەسازیکردنی ئێراق ئەنجام بدرێت و چۆنایەتی بەرهەمی خۆماڵی باشتر بکرێت.

11. زەمینە بۆ پێشخستنی سەرمایەگوزاری ناوخۆیی ئاست نزم بدرێت.

12. کردنەوە و گەشەپێدانی بانکی ئەهلی بۆ چالاککردنی سەرمایەگوزاری هاووڵاتیان.

13. سیستەمی هەناردەو هاوردە بەرچاو دەرباز بکرێتەوەو لەمیانەی سیاسەتێکی شەفاف و ئاشکرا سەرلەنوێ رێك بخرێتەوە.

14. سەرچاوەکانی ئاو وەك سەرچاوەیەکی داهاتی نیشتمانی هەڵسوکەوتی لەگەڵدا بکرێت و چەندایەتی و چۆنایەتی بەنداوەکان رەچاو بکرێتەوە.

15. موڵکییەتی گشتی گەل و خزمەتگوزاری گشتی, بەتایبەتی نەوت و ئاو و سامانە سروشتییەکان لەهەموو هەوڵدانێکی تایبەتککردن(خصصە) بەدوور بگیردرێ.

16. تەواوی بینایە و شوێنی دامودەزگا حکومی و گشتییەکان لەژێر دەستی پارت و لایەنە سیاسییەکان و هێزە سەربازییەکان دەربخرێت و بگەڕێندرێنەوە بۆ خزمەتگوزاری گشتی.

17

دوازدەم/ سەبارەت بە بواری تەندروستی و ژینگە:

1. گۆڕینی سیستەمی تەندورستی لەسەرتاسەری ئێراقدا بەشێوەیەك کە لەبەرژەوەندی پێکهاتە جیاجیاکانی کۆمەڵگادا بێ، دەوڵەت پشتگیری توێژە هەژارەکانی کۆمەڵگا بکات بۆ دەستەبەرکردنی دۆزینەوەو چارەسەرکردنی نەخۆشییەکان.

2. سنووردانان لەبەردەم ئەو پیسبوون و وێرانکارییەی بەسەر ژینگەدا هاتووە. دەستپێکردنی هەڵمەتێکی گشتگیر و هەمەلایەنە بۆ پاراستنی ژینگە و تەندروستی مرۆڤ.

3. رەخساندنی دەرفەتی چارەسەرکردنی نەخۆشییە درێژخایەنەکان بۆ سەرجەم هاووڵاتیان.

4. هەڵمەتێکی گشتگیر و بەرفراوان بۆ خاوێنکردن و رێکخستنەوەی سەرجەم شار و شارۆچکە و دێهاتەکان.

5. نەهێشتنی کاریگەری چەکە کیمیاوی و بایۆلۆژییەکان لەو شوێنانەی بەکارهێنراون یان بەرهەمهێنراون.

6. تەواوی ناوچە پیشەسازییەکان لەشوێنی ئاوەدانی دوور بخرێنەوە.

7. کۆنترۆڵ و چاودێرکردنی سنوورەکان بۆ رێگەگرتن لەبڵاوبوونەوەی نەخۆشی و پەتا کوشندەکان، بەتایبەتی ئایدز و ئەنفلۆنزای باڵندەکان.

8. گرنگی بەهۆشیاری تەندروستی لەهەموو ئاستەکاندا بدرێت و تەندروستی کۆمەڵایەتی لەسەرجەم شار و شارۆچکەکان پێشبخرێت.

9. گرنگی بەچاودێری تەندروستی بدرێت بەتایبەتی لەسەر بازرگانی خۆراك.

10. گرنگی بدرێت بەزیادکردنی کادیری پزیشکی و پێداویستییەکانی بنکە تەندروستییەکان.

11. کۆکردنەوەو هەڵگرتنی پاشەڕۆ و پاشماوەی شوێنە گشتییەکان لەشوێنی گونجاو کەزیان بەمرۆڤ و ژینگە نەگەیەنێت.

12. پاراستنی دارستانەکان و قەدەخەکردنی راوی باڵندەو گیانەوەرەی کێوی و ماسی لەوەرزی زاوزێدا و زیادکردنی رووبەری سەوزایی بە پارك و دارستان لەسەرتاپای وڵاتدا.

13. هەڵمەتی بەرفراوان بۆ پاککردنەوەی زەوییە مینرێژکراوەکان.

14. راگرتنی پاك و خاوێنی هەوا و سەرچاوەکانی ئاو و هەڵمەتێکی بەرفراوان بۆ خاوێنکردنەوەی رووبارەکانی دیجلە و فورات و سیروان و هەردوو زێی گەورە و بچووك.

15. هەڵمەتێك بۆ نەهێشتنی بەربڵاوبوونەوەی ماددە بێهۆشکەرەکان ئەنجام بدرێ.

16. کاربکرێت بۆ دروستکردنی دۆسیەی تەندروستی بۆ هەر هاووڵاتییەك.

17. دابینکردنی شوێن و پاراستنی ئەو گیانلەبەرە بەرەڵلایانە کە گیانیان لەمەترسیدایە و زیان بەتەندروستی گشتی دەگەیەنن.

18. کار بکرێت بۆ گەڕاندنەوەی زۆنگاوەکان بۆ دۆخی سروشتی خۆی.

سێزدەم/ سەبارەت بەلاوان:

1. زەمینە بۆ چالاکبوون و کاریگەربوونی لاوان لەسیاسەت و دەزگا حکومییەکان لەئاستی هەرە بەرزدا برەخسێنرێ.

2. لەپێناو سەرلەنوێ بونیادنانەوەی کەسێتی لاو و نەهێشتنی پاشماوەی رژێمی لەسەر لاوان و گەیشتن بەکەسێتییەکی ئازاد و دیموکرات و ئافرێنەر پلان و بەرنامەی درێژخایەن دابڕژرێت.

3. بەرزکردنەوەی ئاستی هۆشیاری لاوان و هاوکاریکردنیان لەسازکردن و ئاواکردنی دەزگا و رێکخراوەکانی تایبەت بەلاوان و وەرزش.

4. هاوکاریکردنی لاوان لەکاتی پێکەوەنانی خێزاندا.

5. وەزارەتی وەرزش و لاوان چالاك بکرێت و پێشبخرێت.

6. یانە وەرزشییەکان بەهێز بکرێن و پێشبخرێن و ئاوا بکرێن.

7. دەرەفەتی ئەنجامدانی چالاکی وەزرشی و زانستی بۆ هەردوو رەگەز بێ جیاوازی برەخسێنرێ.

8.کاربکرێت بۆ گۆڕینی تەمەنی خۆپالآوتن لە 30ساڵییەوە بۆ 25 ساڵی وەك دەرفەتێك بۆ بەشداری سیاسیانەی لاوان.

چواردەهەم/ سەبارەت بە هونەر و کولتوور:

1. خاوەنداریکردن و بوژاندنەوەی هونەر و کولتووری رەسەنی گەلانی ئێراق.
2. سازکردنی دەزگا و کۆمەڵەی هونەری و کولتووری لەسەرجەم گوندو قەزاو ناحیە و شارەکاندا.
3. ئاواکردنی ئەکادیمیای زانستی بۆ پێشخستنی کولتوور و هونەری نەتەوەکان.
4. کولتووری بەیەکەوە ژیانی گەلان و کولتووری هاوبەشی گەلان پێشبخرێت.
5. پاراستنی ئاسەوارە مێژووییەکان وەك بەهایەکی ماددی و مەعنەوەی وڵات و گەڕاندنەوەی ئاسەوارە دزراوەکان بۆ مۆزەخانەی گشتی.
6. تەواوی سیمبۆل و توخمەکانی کولتووری رژێمی بەعس بسڕدرێتەوە.

لیستی سەربەخۆی

پارتی چارەسەری دیموکراتی کوردستان